

HÊZa Welatparêz

Sal 2 * Hejmar 4

Kanûn 1989

Organa Komîta Merkezi ya Partiya Hêza Welatparêz a Kurdistan

pirsa sereke û leziya îro

Îro di pêvajoya şoreşa Kurdistanê da pirsra sereke çî ye? Heke em li hemû organên rêxistinên siyasî û demokratîk yên Kurdistanê binêrin yek tişt bi tîpên mezin gelek ber bi çav e. Ew jî "Yêkitî" ye! Tespîtek rast e! Di vê tespîte da hemû jî digihin hev. Lê mixabin, di çareserkirina vê pirsê da heq neheq jî hev dûriyeke mezin jî heye! Ji ber vê yekê çareserîya pirsra yêkitîyê dê hêj demekî dirêj bajo... Lê dirêjîya zeman vê pirsra grîng jî serê rojevê ranake. Divê xebat jî vî alî ve neyê sist kirin.

Lê heta ku yêkitîyeke rêkûpêk pêk têt, divê hin erkên ku îro hatine pêş jî bi lez bêne hilgirtin. Sistî û wext kuştina di vî warî da mesûliyeteke giran e li beramberî şoreşa Kurdistan! Panorama siyasî ya Kurdistanê dilgeşîyê nade!

Ji aliyê siyasî û rêxistinî ve rewşa Kurdistanê : Heke em dixwazin di vê xalê da objektîf bin ev tişt tete ber çava ; berî her tiştî mekanîzmên ku siyasîyê dipêrin belav û jî hev ketî ne. Ev yekê pêşîya siyasîyê danîne dixetimîne. Ji vî alî ve hesûya siyasîyê heke gelek tarî jî nebe lê gewr xûya dike. Ji ber vê yekê hêl, zanîn û xebata pratîk ya kadroyî belav dibe, gelek cara serfa enerjîyê pûç diçe... Ew enerjîya bi belavî tete serf kirin çiku ne li gor senga şoreşê ye, berhemeke kêrhatî jî nade. Hindî diçe jî belavî kûr û fireh dibe.

Ji aliyê leşkerî ve : Ji vî alî ve jî rewşa hêzên Kurdistanê cihê dilşahîyê nîne. Negatîvîya rewşa siyasî û rêxistinî tesîreke giran li ser karûbarê leşkerî jî dike.

Îro hejmara çekdar û pêşmerge her diçe kêr dibe. Cigeh û warên azadkirî mirov dikare bêje ku nemane. Ji aliyê çek û wesîla ve imkan teng bûne...

Ji xwe rewşa civata me jî her alî ve xirab e. Erişên dijmin; kuştin, sotin û danebarkirina bi darê zorê êdî çu hêz û qewet di gelê me da nehêlaye. Jiyana aborî û civakî hema hema nemaye. Birsîti û feqîrîyê xelk bêzar kirîye.

Ev realîta welat divê alarmeke micid be bo hêz û rêxistinên siyasî!

Kengî rewşa gelê kurd jî aliyê siyasî, rêxistinî û leşkerî ve ne baş be, hingê dewlet, hêz û kesên navdar di saha navneteweyîyê da bi pirsra me ve radibin. Niyeta wan qenc xirab, çî dibe bila bibe, belê hîlbijartina demên wisa ne tesadîf e!

Gerçî hesabên wan yên dewletî di vê pê rabûnê da hebin jî, meylên wan yên hûmanîstî jî ne mimkune ku mirov li pêş çav negire. Belê vêca taybetî ew demê ku dixwazin bi pirsra

me ve mijûl bin, demekî wisa ye ku gelê me û berpîrsîyarên gel di rewşeke belav û têkçûyî da ne. Ev rewşa qels fîrseteke mezin dide wan ku hem xwestekên xwe hem jî çarçova ku ew dixwazin me bikine têt da, bi me bidine qebûl kirin... Wekî bizava gelê me ya siyasî û leşkerî di rewşên qenc û xurt da, ev cigehê xwe gelek bi ser pirsra me ve nabin... Divê ev yekê baş bête dîtîn...

Rastî jî rewşa ku hem gelê me, hem jî hêz û rêxistinên me têt da qabilîyeta manewrayê hem dide qewetên ku dixwazin bi pirsra me ve rabin hem jî dide dijminên me li çaralî...

Başê, hêz û rêxistinên siyasî û demokratîk di vê rewşa ne baş da divê çî bikin? Gelo hêj jî ev keysê manewrayê dê bête dan an ne? Heta kengî temaşevanî dê bête domandin?

Heta em bi xwe bi pirsra xwe ve ranebin, hertişt dê li derveyî me bibe û çu însiyatîf û tesîra me jî nabe. Îro cigehên ku bi pirsra me ve rabûne her tiştî li gorî xwe di rê dibin. Em jî ji van "dosta" tenê gazinda dikin!.. Heta em jî wan gazinda dikin bo çî em li xwe na nêrin?

Divê "em li xwe vegerin"! Îro fîrsetên pozîtîv hatine pêş di saha siyasî û dîplomasiya ya navneteweyîyê da. Bi vê belavî û bê hêziyê em nikarin ne serê vê bizavê bikêşin ne jî tiştên ku li derveyî me dibin tesîrê lê bikin û giranîya xwe danine ser. Çareserîya vê pirsra me ya giran neku nîne.

Heye û ew jî dîsa di destê hêz û rêxistinên me da ye. Herçend mixabin lê xûyaye ku di xebat û têkoşîna li ser axa welat da û di demekî nêzik da nikarin hêzên xwe bikin yek jî, qet nebe di saha dîplomasiyê da hêzên siyasî û demokratîk dikarin di hind mişterekên kêmtîrîn da xwe koordine bikin. Havilên vê yekê bi zêdehî ve hene. Heke zûtîrîn dem ev koordinebûn bête pêkanîn, hingê fîrsetên îro heyî dê bi başî bêne kanalize kirin ber bi xebata giştî Kurdistanê ve. Dîtina rê û awayên koordinebûnê gelek in. Mesele ewe ku hêz û rêxistin li ser vê pirsê bicivin. Xwezîya baş û sereke ewe ku di vê qonaxê da bê qeyd û şert hemû hêzên welatparêz li ser vê babetê bicivin û li ser programeke pratîk pêk bên. Lê heke ewe bê imkan be, hingê divê ew hêzên zûtîrîn dem dikarin bêne bal hev, ew li ser programeke pratîk bigihine hev... Leziya îro ev e. Divê neyê jî bîr kirin ku tevnê "yêkitî"yê rêz bi rêz tete raçandin.

Heke hêz, îro bi lez di karûbarên xwe yên pratîk da koordineyonekê danin, ev gave dê rîya pêkve xebitînên pêştir jî veke. Di windakirina zeman da misqalek qazanca şoreşa Kurdistanê nîne. Belê bi tona qazanca dijmin û neyara heye.

Şoreşa Kurdistan û erkên me

Dijmin di şerê dijî gelê me da gelekî micid e. Divê em jî di şerê azadî û serxwebûna gel û welatê xwe da micid bin.

Jiyan wek bayê birûskê diherike. Îro teknolojiya cihanê hêla deng ji zû ve paşda hêlaye. Berê tiştê herî bi hêl diçû deng bû. Lê belê îro ew qonax li paş ma.

Hêdî hêdî bafirên ji deng hêltir diçin jî êdî kevin dibin. Teknoloji niha gihiştîye hêla bûyerên atmosferî... Ji xwe jî aliyê teknolojiya peywendî û agahdarîyê ve îzaha bayê birûskê jî têra nake. Dinya ewqas piçûk bûye ku bûyereke piçûk li dûrtir û paşdamayîtirin cihekî dinyayê bibe jî demildest li hemû dinyayê tête bihîstin û belav dibe. Edî çu tişt li gorî imkanên teknolojiyê veşartî namînin. Ev guhurînen mezin ku tesîrê li ser hemû hêman û babetên mirovatîyê dikin roj bi roj pêşvetir diçin, zemînê xwe firehtir dikin. Neku tenê mirovatî lê herweha xweza jî bi ber van pêşveçûn û guhurînen teknolojiyê dikeve. Helbet ev tesîrê encamên negatîv jî dide, yê pozîtîv jî dide.

Pêşdaçûyîna dinyayê taybetî jî aliyê teknolojiyê qencî û xirabîya xwe li ser awa û tehrên têkoşînê jî dide xûya kirin. Herçend mirovatîyê teknolojiyê pêşda biribe û bibe rûmet û rûspîya cihanê jî, lê dîsa mixabin hêj rûreşîya mirovatîyê bi timamî jî halê ranekirîye. Ev perda tarî di vî demê teknolojiyê da bi rastî şerma dinyayê ye. Heke hêj jî bi milyona mirov li ser axa xwe ya qedîm di bin nûrê zordarîyê da bin eve şerma mirovatîyê ye.

Teknolojiyê "nîfşê mirov" peyda dike û pêşda dibe. Bi vî karî xizmeta mirovatîyê tête kirin. Lê jî aliyekê ve jî ew teknoloji bi xirabî dîsa bi destê "mîrov" tête bi kar anîn. Ev yeke zeafeta "mîrov" e û wê dom jî bike! Mîrov hem yarê nîfşê xwe ye, hem jî neyarê nîfşê xwe ye!

Îro zorker û dagîrker bi van imkanatîyên teknolojiya nûjen û pêşdaçûyî, kiryarên xwe yê nemirovane hêj jî didomînin. Zorker êdî dijminîya xwe bi awayên klasîk na ajon. Ew jî hem xwe hem jî awayên dijminatîya xwe entegreyî dem û zeman dikin. Belê vêca dijmin dibe ku xwe di gelek waran da li gorî pêşdaçûyîna hemdemîyê biguhure. Lê nikare regekî hemdemîyê bide kiryarên zorkerî û dijminîya xwe. Çiku cihê zor û sitem lê, ji xwe hemdemî jî wê derê dûr e. Di kiryarên dijminîyê da tenê cîhaz û teknîka neyarîyê tête guhurîn. Heke di mejî û ramînê da guhurîneke mirovî nayê dîtin. Halçi, divê pêşdaçûyîna teknolojiyê bîr û hizrên mirov jî biguhure. Dem û dezgehên hemdemî çawa jîyana civakî geş dike, divê mejî û ramana jî ron û geş bike. Belê vêca, dijminên bêseng û kalîte herçend teknolojiyê binine welatê xwe jî, bendekê dadinine

navbera pratîkê û bîr û hizrên mirovî.

Nahêlin ku pêşdaçûyîna hemdemî li aliyê bîr û bawerî, mejî û raman û bîr û hizra xwe rû bide. Ev nimûne taybetî li nav dijmin, zorker û dagîrkerên cîhana sîya bi zêdehî ve hene. Em li dijminên xwe binêrin : Îran û Iraq jî aliyê aborî ve bi saya serê petrola me xwûdanê bi milyaran dolara ne. Çi jî teknolojiya cihanê anîne welatên xwe? Ji bo refah û dilşahiya welatîyên xwe çend dezgehên aborî, civakî, çandî û perwerdekarîyê danîne? Ji vî alî ve heke hin nimûne bêne nîşandan jî, ji hejmara tilên yek destî naborin. Ew jî qels û kêrnehatî ne. Ji xwe yê heyî jî di şerê heşt sale da hatine hilweşandin, xirab û wêran kirin.

Lê belê jî aliyê leşkerî ve mirov bipirse çî pêşdaçûyîna bûye? Ev herdu dewletên dagîrker û kolonyalîst jî xwedîyê baştir û nûjentîrîn çekên sivîk û giran in. Ji bafirên cengî bigrin heta roketa, tanka, katuşka û gelek çekên di yê giran. Ji xwe hisaba çekên sivîk nayê kirin. Serda jî niha xwedîyê çekên kîmyayî ne ku mirova digel xwezayê di carekê da û bi komî dikujin. Ev dewletên zorker, teknolojiya jî bo refah û dilşahiya mirovatîyê jî bo welatîyên xwe bi kar nayînin. Lê teknolojiya şer, jahr û kuştîne bi kar tînin. Belê bi hezaran welatîyên wan bîrsî, rûs û tazi û nexwenda ne. Milyarên ku li refaha welatîyên xwe serf bikin, li çekên dawîanîna welatîyên xwe serf dikin.

Belê, teknolojiyê gelek pêşda çûye. Hind pêşda çûye ku dijminên me bi van imkanên nûjen dixwazin dawîya me binin. Li vê derê ew teknolojiya "nîfşê mirov" peyda kirî mixabin dîsa dijî nîfşê mirov tête bi kar anîn. Lê belê ev dijayetîya teknolojiyê divê me neke dijminê teknolojiyê. Ji ber ku ew demê em têda demê teknolojiyê ye. Heke teknoloji bi bîr û ramanên mirovî bête bi kar anîn, hingê xizmeta refah û dilşahiya mirovatîyê dike.

Ji dijminên me yê hov û har yek jî dewleta Tirkîyê ye. Ev dewleta dagîrker û kolonyalîst jî dixwaze xwe di warê aborî, civakî, çandî û perwerdekarîyê da bigihîne dewletên pêşketî yê rojavayê. Di gelek alîyan da dibizive ku xwe bigihîne standartên hemdemîyê. Lê belê jî ber ku bîr û raman ne li ser refah û pêşda birina jîyana welatîyên xwe ye, ew destxistinên teknolojiyê jî bo qencî û başîya mirova bi kar nayê, di xizmeta gel da nabe. Belê ew dewlete jî her çî amûret, dezgeh û awayên teknolojiyê û hemdemî bi dest bêxe jî li dijî gelê me bi kar tîne. Wekî mînak em bêjin :

Redaktor : R. HETAV * Navnîşana Peywendîyê : Postlagerkarte 1000 Berlin 65, Nr. 062923 C

Ne dediniz, "Demokrasi" mi?

Hasan ÇELİK

Bu anlamlı "sözcük" son birkaç yıldır Türkiye gündeminde ve sürekli tartışılıyor! Ama sadece tartışılıyor. Ve bu tartışmanın, bugün gelinen aşamada sağlıksız bir seyir izlenerek sürdürüldüğü açık olarak görüldü! Oysa tartışma yeniliği getiren, statükoyu sorgulayan ve alternatifler üreten bir anlam taşır. Ne ki, az gelişmiş Türkiye toplumunun az gelişmiş tüm kurum ve değerleri gibi demokrasi tartışması da az gelişmişlik düzeyinde çakılıp kaldı. Yerinde sayan bir tartışma. Duragan, cılız ve cansız bir tartışma! Böyle bir tartışma ne anlam taşır, ne geliştirir, ne değiştirir, ne üretir?.. Tartışma sadece laf üretmekse eğer, bu noktada da sonuç pek parlak görünmüyor! Tartışmanın kısırlığı fuzuli laf üretiminde de kısır kalmış durumda!.. Oysa tartışma geliştirici, ilerletici ve alternatif üretici olduğu sürece bir anlam taşır. Tartışma sonuç aşamasında pratik uygulamaya zemin hazırladığı an anlamlı olur. Aksi, boş bir "entellektüel" gevezelik olur!

Özellikle 1987 ve sonrası dönemde toplumsal basınç ve devrimci sol çevrelerin ağır-aksak dayatmalarıyla "demokrasi" sadece kavram düzeyinde değil, pratik olarak tartışma gündemine sokulmaya çalışıldı. Ne var ki, 12 Eylül faşizminin yarattığı cehennem koşullar, dağınıklık, çok yönlü olanaksızlıklar temel halk güçlerinin bu tartışmalardaki belirleyiciliğini olumsuz yönde etkiledi ve devrimci halk güçleri ülke içinde ve dışında, hapishane alanında büyük çzveriyle başlattıkları demokrasi savaşı ve tartışmasını tam bir insiyatifle sürdüremediler. Bir aşamadan sonra burjuva muhalefeti ve liberal "sol" çevreler bir demokrasi havarisi kesildiler ki, tozu dumana kattılar! Böylelikle sahte bir demokrasi tartışması ve güya "savaşı" hızlandırıldı ve demokrasinin gerçek anlamda tartışması ve savaşı bulandırıldı.

Türkiye'de demokrasibilik oynamanın belli bir geçmişi var. Ve bu uğursuz görevi her zaman Türkiye "sosyaldemokratları" üstlenirler. Tabi sol geçinen yedek güçleri de her zaman olmuştur. Bu kez de aynı oyun ve cambazlık oynanıyor. Gerçek içeriğinden boşaltılan, kuru bir harf dizini haline getirilen "demokrasi" Türkiye'den hayli uzaklarda şimdi.

Aslında bu uzaklık Türkiye gerçeğini bilenler için dünde belliydi. Ama tartışma cambazları ve demagogları bu "gerçek sesi" in duyulmasını çoğu zaman engellebilişlerdir.

Ne ki, bugünün öne çıkan "demokrasi savunucuları", çok değil iki yıl öncesinde yüzlerine taktıkları "demokrasi" maskesini yavaş yavaş değil, gayet hızla ve "milli cesaretle" çıkarıyorlar! Türkiye sosyaldemokratlarının sahte "demokrasi savaşçılığını" kendileri için bir tutamak görenler bugünün gelişmeleri karşısında niçin hayrete

düşüyorlar ki? Türkiye sosyaldemokratları, demokrasi tartışmasında da, savaşımında da aslında sabikalıdır. Sicilleri temiz değil. Onlar gerek yetmişli yıllarda ve gerekse bugün, kitlelerin ve devrimci sol güçlerin demokrasi savaşımını bizat devlet olanaklarıyla ele geçirmişler ve sonra da demokrasiye de, gerçek demokrasi savaşımına da kastetmişlerdir.

Son iki-üç yıldır Türkiye ve Kürdistan'da demokrasi tartışılırken, Kürt ve Kürdistan olgusuyla birlikte ele alınıyor ve öyle bir içerikle tartışma gündeminde tutulmaya çalışılıyordu. Demokrasi tartışmasını bu boyutta yürütmek isteyen gerçek demokrasi güçleri sadece devletin baskı ve sindirme cihazıyla karşılaşmadılar. Türkiye sosyaldemokratlarının tarihsel komplosuyla da yüzyüze geldiler. Sömürgeci devlet, giderek etkinlik kazanan gerçek demokrasi tartışma ve savaşımına darbeyi sosyaldemokratlar eliyle yapmayı planladı ve bugün başarıyla uyguluyor.

Şurası gerçek ki, tümü olmasa da çoğunluk Kürt devrimcileri, Türkiye'de demokrasi sorununu Türkiyeli sol güçlerin çoğundan daha gerçekçi değerlendirebilmişlerdir.

Gerçek demokrasi boyutunu ve güçlerini daha tutarlı saptayabilmişlerdir. Bugün yaşanan pratik bunu doğruluyor. Türkiye solu, demokrasi olgusunu ele alırken hep sosyaldemokratların tavrını gözeterek davrandı. Ve bugün bu yanılığla ağırlıkla da devam ediyor. Bu tutarsızlık dünden bugüne sosyaldemokratlara hep prim verdi. Oysa demokrasi hem tartışma boyutunda hem pratik zeminde Kürt ve Kürdistan olgularının dışında düşünülemezdi. Sosyaldemokratların tavrı ne olur kaygısını taşıyan Türkiye solu, bu tutumuyla sosyaldemokratların şovenist yöneliminin artmasına güç veriyor. Çünkü Türkiye solu da hala "misak-ı milici" düşünüyor. Öyle olunca Kürt ve Kürdistan olgusunun tali plana itilmesinde yaklaşımları çakışıyor. Türkiye solunun

bu eğilimi sürdükçe de, sosyaldemokratlar demokrasi tartışması ve pratiğinde Kürt ve Kürdistan gerçeğini tümünden dışlayacaklardır. Bu onların "misak-ı milli" devletini korumadaki tarihsel misyonlarıdır. Onların demokrasi anlayışları ve demokrasi uygulamalarının sınırı bellidir : O da "misak-ı milli" dir. "Son Türk devletinin bekası" dır! Sosyaldemokratlar gerek kendi içlerinde gerekse dışlarında, çerçevesini çizdikleri deforme demokrasinin sınırlarını

zorlayanlara karşı hoşgörülü olamazlar, demokrat olamazlar. Bu anlamda onların ne düşünceleri, ne programı ne de uygulamaları evrensel sosyaldemokrat ilke ve değerlerle de uyumuyor.

Onlar düşünce, program ve pratikleri boyutunda devletçi, baskıcı, şoven ve misak-ı milicidirler!

İşte Türkiye sosyaldemokratları düşünce, program ve uygulama düzeyinde yerli yerine oturtulduklarında, son zamanlarda hem partileri içindeki gelişmeleri anlamak kolaylaşır hem de Türkiye ve Kürdistan genelindeki pratikleri kavranmış olur. Somuta indirgenirse : Türkiye sosyaldemokratlarının büyükçe partisi olan Sosyaldemokrat Halkçı Parti -SHP- de azımsanmayacak sayıda Kürt üyeler ve mecliste de parlamenterler var. Son iki-üç yılki demokrasi tartışma ve savaşımında, objektif olarak değerlendirildiğinde Kürdistan halkı ve yurtseverlerinin eylem ve etkinliğinin büyük olduğu görülebilir.

Gerek Kürdistan'da, gerekse Türkiye'de ulusal ve sosyal muhalefetin gelişmesi, basıncının artması hızlı gelişmelere yol açarken "tabu" olan birçok konunun da tartışılmasına olanak verdi, aydın hareketini cesaretlendirdi, yayın olanaklarını yarattı vb... Bu gelişmeler kuşkusuz demokrasıcılık oynayan SHP'ye de yansdı. Bu pozitif gelişmeler, SHP içindeki birtakım Türkiyeli sol kişilerin yanı sıra Kürt yurtsever unsurları da hareketlendirdi. Dış devinim, SHP içinde ama SHP koşullarında etkili olmaya başladı. Ülkelerimiz düzeyinde yükselen bu önemli olduğu kadar ciddi olan gelişmelerden ürken hükümet baskı cihazını şiddetli bir biçimde işletti ve sindirme sürecini turmandırdı. Buna paralel olarak SHP yönetimi de kendi içindeki sol ve Kürt yurtsever kabartışı önlemeye, hızını kesmeye ve sindirmeye başladı.

Bu konudaki ünlü Ali Topuz jurnalciliği ve Kürt üyelere karşı baskıların yoğunlaştırılması ve Turgut Atalay'ın geçici ihraç olayı hatırlardadır... Şimdi, SHP içindeki turpanlama hareketinin, hükümetin ülkelerimiz genelinde sürdürdüğü saldırganlarla nem zamansal hem de uygulama metodu bakımından çakışması rastlantı olabilir mi?

SHP, içindeki sol muhalefetin ötesinde özellikle yurtsever Kürt üyelere karşı tam bir gammazlama, sindirme ve parti dışına düşürme eylemi başlattı. Kuşkusuz bu eylemini bir plana ve takvime bağladı. Bir yandan yurtsever Kürt üyelerin olası birlikte davranmalarını önlemek için, "böl-yönet" taktiği izledi, bir yandan da kendisine göre "uç" gördüğü ya da "bölücü" tavırlarından ürktüğü üyeleri parti dışına düşürmenin zemini hazırlamaya koyuldu.

Mecliste açıkça Kürt halkının demokratik haklarından söz eden Kürt parlamenter M.Ali Eren'e uzun süre tam bir abluka uygulandı. Yine İbrahim Aksoy Avrupa Parlamentosunda Kürtlerin ulusal haklarından söz ettiği için partiden ihraç edildi... Kürt sorunu bakımından SHP içinde koyu bir Mc Carticilik başlatıldı. Ne ki, ulusal ve uluslararası düzeyde gelişme gösteren Kürt yurtsever hareketinin etkisi SHP'li Kürt üyelerin de duyarlılığını arttırdınca SHP yönetimi de özellikle seçim ve oy kaygularıyla ama tam bir ikiyüzlülükle Kürtlerden, anadil olarak kürtçeden söz etmeye başladı...

Türkiye'de bu gelişmeler olurken; Paris Kürt Enstitüsü' de Fransa Özgürlükler Vakfı ile birlikte 14-15 Ekim 1989 tarihleri arasında Paris'te konusu "Kürtler : İnsan hakları ve kültürel kimlik" olan bir uluslararası konferans düzenledi. Bu konferansa Türkiye'den SHP yöneticilerinin yanı sıra

üye Kürt parlamenterler de çağrıldı. ANAP ve DYP'li Kürt parlamenterler de çağrılıydı. İlkönce pek negatif tavır takınmayan SHP yönetimi özellikle de İnönü, sonradan bu konferansa katılmayacaklarını ve üyelerinin de gidemeyeceğini açıkladı. Kürt parlamenterlerin gitme kararlılıkları karşısında bir de engelleyici yönetim kararı çıkartıldı. Ancak, yedi Kürt parlamenter bu parti yasağına rağmen konferansa katılmak üzere Paris'e gideceklerini kesin olarak belirttiler ve gittiler.

Gerek boyalı basın gerek parti yönetimi bu yedi parlamenter (Ahmet Türk, Mahmut Alınak, Adnan Ekmen, M.Ali Eren, İsmail Hakkı Önal, Kenan Sönmez ve Salih Sümer) konferanstayken cadı kazanını kaynattılar. Bu parlamenterler daha dönmeden aslında haklarında sonucu belli bir karara varılmıştı.

Parlamenterler döndükten sonra Parti yönetimi Devlet Güvenlik Mahkemesi savcısıyla aynı zamanda soruşturma başlattı, parlamenterleri yıldırım hızıyla disiplin kuruluna sevketti. Ve kimi sorunu "tatlıya bağlama" girişimlerine karşın SHP ve lideri İnönü kararından dönmedi ve yedi Kürt parlamenter merkez disiplin kurulunun çoğunluk kararıyla partiden kesin olarak ihraç edildiler... Bu antidemokratik, şoven ve özünde antikürt karara tepki gösteren taban örgütlerinden birçok Kürt SHP'li, partiden ayrıldılar... Sol kanat parlamenterlerden Abdula Baştürk ve beş arkadaşı da hem genel parti içi sorunlardan hem de özel olarak partinin yedi Kürt parlamenterini ihraç etmesine tavır alarak istifa ettiler... Bir hafta arayla bu kez İzmir milletvekili Kemal Anadol iki parlamenter arkadaşıyla birlikte benzer gerekçelerle istifa ettiler... İstifalar sürer mi?.. Bir, iki... sayı önemli değil. Burada ilkeli tavır ve tutarlılık önemli. SHP yönetiminin bu devlete güven verici antikürt kararından sonra aslında diğer Kürt parlamenterlerin de topluca istifa etmeleri gerekirdi. Ne ki, çıkar ve hesaplar her zaman olduğu gibi ilkeliliğin, tutarlılığın önünü kesebiliyor. Devlet deneyimli SHP yönetimi de bu rahatlık içinde zaten davranmadı mı? Şimdi de 4 - 6 Aralık 1989 tarihleri arasında Fransa başkentinde toplanan Batı Avrupa Parlamenterler Birliği Asamblesi'ne iki Kürt parlamenterini gönderdi. İkisi de Diyarbakırlı ve Diyarbakır parlamenterini! Ne güzel değil mi? Bu toplantıya da Avrupalılar Kürtlerle ilgili bir karar tasarısı sundular. Ve tasarı aynen benimsenerek karar haline getirildi.

Kararda, Kürtlere "Kültürel ve İdari Haklar" verilmesi isteniyor!

SHP'li iki Kürt parlamenter nasıl davrandı? Özellikle Hikmet Çetin, "bu karar Türkiye'nin içişlerine karışmadır" dedi! Bay Çetin'in bu tavrı kimilerini hayrete düşürmüştür ama bizler için sürpriz değildi. Çetin'in, SHP'nin Kamuran İnan'ı gibi davranacağını kestirmek zor değildi! Zaten sömürgeci devlet, hiçbir zaman işbirlikçi bulmakta zorluk çekmedi. Bu kez mi çekecekti!

Kürt Konferansı'na katılmak üzere Paris'e giden yedi Kürt parlamenterini ihraç eden SHP, bu kez "resmî" görevle ve sömürgeci rejimi savunacak bir misyonla Paris'e iki Kürt parlamenter gönderdi! Tamda İnönü - Baykal ikilisinin "demokrasi projesi"nin aynası bir tablo!

İşte SHP'nin demokratiği, sosyaldemokratiği vb... Açık ki, Türkiye sosyaldemokratlarının düşündükleri demokrasi tam boy bir deforme demokrasidir! Ve Türkiye sosyaldemokratları gerçekte asosyaldemokratlardır. Yarın iktidar bile olsalar bugünkü iktidardan farklı davranmayacaklarını söylev ve eylemleriyle yeterince açıklıyorlar!. Onların deforme "demokrasi" uygulaması Türkiye kesiminde görece hissedilebilir ama Kürdistan'da yine zapturapt "demokrasisi" uygulayacakları kesindir. Bunun da asosyaldemokrasi olacağından hiçbirzaman kuşquamuz olmayacak.

SHP'nin ihraç ettiği parlamenterlerle (Ahmet Türk ve arkadaşlarıyla) dayanışma sorunu ise; uygulamanın gerekçesinden, azgın antikürt saldırıdan dolayı ilkesel bir gerekliliktir. İhraç edilen Kürt parlamenterlerinde öne çıkan bu antikürt politikayı sağlıklı değerlendirmeleri, tutarlı bir tavır geliştirmeleri, Kürt yurtsever politik ve demokratik hareketiyle dirsek teması kurmaları, savrulmamaları ve dayanışmalarını zayıflatmamaları gerekir. Aksi bir durum, en başta kendileri bakımından olumsuzluklar getirebilir.

Çifte standart yok! Kürtler konusunda şoven davranan demokrat olamaz! Demokratiğin asgari ölçüsü, mihenk taşı Kürt ve Kürdistan olgusudur. Bu gerçeğin kavranması ve kavratılması için gereken her türlü savaşımdan geri kalınmamalıdır.

Wêranîya Kurdistana Başûr

Di salên şerê heşt sale yê Îran û Îraq'ê da hem Kurdistana rojhilat, hem jî ya başûr bîbû polîgona çek û bombên rejimên diktetor û kevnepereştên Îran û Îraq'ê. Di maweyê vî şerê bêdad û neheq da bi taybetî xweza û jîyana jînde ya Kurdistana başûr pêk ve hate wêran kirin. Ji bilî girtin û kuştina, bi danebarkirina darê zorê demografiya ev beşê welatê me, niv be niv hate guhartin. Digel vê wêranîyê, bizava rizgarîxwaz jî micid hate êşandin û cigel û warên ku hatibûn azad kirin, dîsa hatin dagîrkirin...

Dijmin, daku careke dî hêzên rizgarîxwaz li nav xelk û di navçên gundeberî da bin negirin, gund, zozan û bajêrên nêzîkî sînor bi timamî rakirin û sotin. Wisa lêkir ku midehekî dirêj jînde karî lê nebe...

Rejima Îraq'ê piştî şkestina sala 1975'ê jî gundên ber sînor rakiribûn. Ji zîya sînor pêda heca 20 - 25 Km kiribûn navça qedexe!.. Lê belê bizava rizgarîxwaza Kurdistana Başûr xwe zû bi serêk ve anî û ev "navça qedexe" ji dagîrkera ra kire qedexe. Belê vê carê rejimê xwe bi hêztir kir û çol kirina vê navçê tenê bi gunda ve nehêla, bajêr jî rakirin.

Rejimên dagîrker û kolonyalist hindî bizava rizgarîxwaza Kurd, pêşve diçe ji aliyekê sînorên Kurdistanê piçûk û teng dikin, ji aliyekê ve jî, ji bo ku nifûsa gelê kurd kêmbikin, gundî û bajarîyên kurd ji cigel û warên bab û kala radikin û

dibin derveyî sînorên Kurdistan'ê bi cih dikin. Bi vî awayî, hem nexşê Kurdistanê roj bi roj piçûk dikin û hem jî nifûsê kêmbikin.

Rejimên kolonyalist niha vê çeka nemerdane dijî gelê me bi kar tînin. Rejimên dagîrker ji van metodên xwe yê dijî gelî û ji ceribên hev û du jî gelek istifade dikin. Rejima Tirkîyê jî dest bi kar anîna vî awayî kiriye. Hêj niha bi hezaran gundî û bajarîyên me yê li ser sînor, hatine mecbur kirin ku bar bikin biçin rojava Tirkîyê...

Hêzên Kurdistana Başûr, niha ev pirse ji ber ku li ev beşê Kurdistanê girantir e, danîne serê rojeva xwe ya xebatê. Dixwazin vê pirsê li timamî bîr û raya giştî ya cîhanê bînina ziman û bala wan bikişînine ser vê bûyerê. Ev erkê sereke tenê li ser milên hêzên Kurdistana Başûr nîne, her wisa em kurdên beşên dî jî divê bi vê pirsê ra rabin û lê xweyî derkevin û hêzên bira yê Kurdistana Başûr nehêlin tenê. Dijminên me vê sîyaseta xwe ya nemirovî li çaralî bi kar tînin. Lewma, divê em jî li çaralî dijî vê bêdadîyê derkevin, piştgirîya hev û du bikin...

Ev pirse hêj jî di serê rojevê da ye û divê xebat neyê sist kirin. Ji ber ku rejima Seddam xerîke Ranya, Rewandiz, Koysencax, Dîyane û Zaxo jî rake!.. Niha ji zîya sînor pêda nêzîkî 100 Km navçe bi timamî hatîye çol kirin û bûye navça xedexe kirî!

Bajêrên piçûk û mezin yê ku hatine rakirin ev in :

(Yên girêdayî Silêmanîyê)

Di navbera salên;

1983 - 84 : Pênciwîn

1987 : Mawet, Xurmal

1988 : Şanederî, Seyit Sadiq û Helepçe

1989 : Çarte û Qeledize

Yên girêdayî Hewlêrê :

1985 : Şîrwan
Sîdekan

Yên girêdayî Dihokê :

1989 : Kanîmasî
Zawîte

Gundên van bajêra pêk ve hatine rakirin û sotin. Nifûsa ku ji van bajêr û gunda hatîye derêxistin ji milyonekê zêdetir e.

Bajêrên ku dê bêne rakirin jî ev in :

Ranya û Derbendîxan (Girêdayî Silêmanîyê ne)

Rewandiz, Koysencax û Dîyane (Girêdayî Hewlêrê ne)

Zaxo (Girêdayî Dihokê ye)

Ji bilî kampên li Kurdistanê hatine danîn; nêzîkî niv milyona xelkê me li ser sînorê Erebistana Siudî di nav mercên nemirovî da û li nav xîveta hatine bi cih kirin. Taybetî kurdên navça Germîyan (Navbera Silêmanîyê û Kerkûkê) ji axa Kurdistanê hatine dûr kirin...

Dûmahik di rûpela 11'a da

Paris Kürt Konferansı

14 - 15 Ekim 1989 günlerinde France - Libertes (Fransa Özgürlükler Vakfı) ile Paris Kürt Enstitüsü ortaklaşa "Kürtler : İnsan hakları ve kültürel kimlik" konulu bir uluslararası konferans düzenlediler. Konferansa Kürtlerin yanı sıra çok sayıda yabancı da katıldı.

Konferansla ilgili informatif bilgiler yerli ve yabancı basın tarafından detaylıca verildiği için biz konferansı daha çok değerlendirme boyutunda ele alacağız.

Paris Konferansı; kapsamı, etkisi ve sonuçları bakımından üzerinde durulmaya değer bir uluslararası platform oldu. Ancak, geleceğe dönük olarak daha başlangıç sayabileceğimiz bu konferansı derin ve detaylı bir incelemeye almak için henüz zaman erken. Ne ki, halkımızın ulusal kurtuluş savaşımının karşı karşıya bulunduğu uluslararası suskunluk karşısında önemli bir yankı uynadırması ve dikkatleri soruna çekmesi bakımından başarılı sayılsa da genel çerçevede doğrusu-yanlışıyla değinmek gerekiyor.

Konferans hazırlık süreci

Edinilen dolaylı ve dolaysız bilgilere göre bu konferansın düzenlenmesi düşüncesi en az bir yıl öncesine dayanıyor. Baş mimarı da İran KDP Genel Sekreteri Şehit Dr. Abdurahman Qasimlo'dur. Talabani'ye bakılırsa o da mimarlardan. Ve şimdi mimarlar çoğalıyor!

Önce malum politik örgüt yöneticileri tasarlıyorlar. Ne ki sonradan inisiyatif elden çıkıyor ve "asıl girişimci" olduklarını iddia eden kimi politik örgüt temsilcileri konferansa "kişisel" pozisyonda katılmak durumunda kalıyorlar!

Konferansın toplanma şekli böylelikle bir "giz" in ortaya çıkmasına da yardımcı oluyor.

Bu noktanın üzerinden atlanamaz. Özgirişimcilikle "sahte" olanın iyice birbirine karıştığı dönemde bu noktayı açıklığa kavuşturmak gerekir herhalde!

Sonuçta, "özgirişimci" olduklarını söyleyen politik örgütler niçin ve nasıl diskalifiye ediliyorlar ve Paris Kürt Enstitüsü inisiyatifi nasıl ve hangi koşullarda ele alıyor?

Salt Paris Kürt Enstitüsü'nün salvo altında bırakıldığı bugünde, ilk girişimciler olarak ortaya çıkan politik örgüt ve yöneticilerinin tavrı üzerinde de durmak gerekir.

Kürdistan'ın dört parçasında da klasik ve statükocu örgüt ve yöneticileri, gerek ulusal gerekse uluslararası boyutta olsun, Kürdistan'ın genelini ilgilendiren sorunlarda sürekli dar ve blokçu bir zihniyetle hareket ettiler bugüne değin.

Bu konuda sayısız örnekler vardır. Bu kaşarlanmış statükocu liderler her zaman bir "oldu-bitti" yaratmışlardır! En son örnekte Paris Konferansı olmuştur. Aylar önce Talabani ve Qasimlo -ve kuvvetle muhtemeldir ki Kuzey Kürdistanlı statükocu yandaşlarıyla da temas kurmuşlardır- bu konuyu görüşüyorlar, Fransız dostlarının onay ve desteğini de alarak prensip kararına varıyorlar. Ama talihsiz gelişmeler planın tersine dönmesine neden oluyor. Bu talihsiz gelişme de Qasimlo'nun iki arkadaşı ile birlikte İran rejiminin "diplomatik görüşme" tuzağına düşüp öldürülmesidir. Sonradan zaten geri planda da olsa devrede olan Enstitü öne çıkıyor veya çıkarılıyor ve klasik lider kadronun inisiyatifi böylelikle elden gitmiş oluyor!

Şimdi, Enstitü'yü tekil inisiyatif almak ve demokratik davranmamakla suçlayanlar -örneğin Talabani ve statükocu çevresi -, kendileri neden ilk girişim döneminde tüm Kürt politik örgütlerini olayın dışında bırakıcı ve inisiyatifi kendileriyle sınırlayan dar ve sekter tavrı seçtiler? Bunu izah edebilirler mi? Tabi, eğer yine ağız dolusu demagoji olacaksa, izahı, iknası kolay bulunur!.. Ve ilginçtir, şimdi zeytinyağı gibi üste çıkmayı becerenler de aynı statükoculardır. Konferans Talabani ve statükocu çevresi tarafından toplanmış olsaydı, yelpazesinin daha geniş ve konferans platformunun daha demokratik olabileceğinin de garantisi olamazdı. Konferansın toplanma süreci ve "inisiyatif" sorunu tartışılırken, sanırız ne Talabani'nin statükocu çevresi tutarlı davranıyor ne de Enstitü çevresi gerçekçi davrandı. Oysa daha başlangıçta bugün tartışılmak durumunda kalan sorunların önünü almak olasıydı. Ama kuşkusuz bu olamazdı! Çünkü dünyayı sadece kendileri etrafında döndürme, statükocularımızın bir politik yaşam felsefesi haline gelmiş durumdadır. Onlar, şu muğlaklaştırılan "inisiyatif" olayından uzak iseler en parlak katılımcılık ve demokrasiden söz ederler. Ama eğer söz ve karar sahibi iseler, önce söylediklerinin hiçbir kıymeti harbiyesi yoktur! İşte bu paradoksal politik yaşamdır onların debelendiği ortam!..

Tabi, Enstitü çevresi de görece de olsa aynı paradoks yumağından sınırlamadı. Maksimum düzeyde optimist bir yaklaşımla; bu konudaki deneyimsizlikleri ya da sadece görünürdeki politik iddiasızlıkları bir argüment olabilir mi?.. Ama doğrusu bu pek fazla bir iyimserlik olur.

Çünkü Enstitü çevresi de hayli hesaplı davranıyor. Kaldı ki, Enstitü çevresi politik yelpazedeki tercihini bu konferansla daha bir netleştirdi. Buna karşın Enstitü, konferansın toplanma sürecini daha az tartışılır ve daha az eksiklikle kotarabilirdi. Bu konuda hem olgun koşullara hem de olanaklara fazlasıyla sahipti. Eğer hesaplıda olursa

»»»»»

yine titiz davranılıysaydı, bugün konferans sonrasında başka şeyler konuşulur ve tartışılabilirdi. Ve doğru olanda buydu.

Konferans, Enstitü de içinde aslında ayrımsız tüm Kürdistanlı politik ve demokratik örgüt ve kurumların ortak girişimiyle gerçekleştirilmiş olsaydı bugün sonuç daha ileri, yaratılan yankı daha bir gür ve girişim daha bir öz olacaktı. Ama kuşkusuz bu konuda da gerçekçi olunması gerekir. Acaba Kürdistan politik ve demokratik yelpazesi bu düzeyi tutturabilecek bir işbirliği içinde miydi? Veya buna hazır mıydı? Kaldı ki, bugün bile o düzeyde değiller!

Buna karşın Paris Kürt konferansını ileri ve olumlu bir adım olarak değerlendirmek gerekir. Yüzyılımızda ilk kezdir bu kapsamda, yarı inisiyatifli Kürtlerin paylaştığı ve konusu da tümüyle Kürtler olan bir uluslararası konferans toplandı. Etkisi, yankısı ve pratik sonuçları ne oldu? Bu tartışılabilir. Ama sömürgeci rejimlerin dozu yüksek tepkisi, konferansın etkili olduğunun göstergesi olabilir. Ayrıca Kürdistan sorunuyla yüzyüze olan sömürgeci devletlerin basınının konuya hayli ilgi göstermesi, konferansı adım adım izlemeleri kullandıkları resmi jargona rağmen konferansın etkili olduğunu gösteren bir başka örnektir. Dünya kamuoyunu yönlendiren batının sözlü ve yazılı basını konferansla ilgili gelişmeleri aktarmakla milyonlarca insanın Kürt halkının sorunu hakkında bilgilenmesini sağlamış oldu.

24 Ekim 1989 günü ABD Temsilciler Meclisi İnsan Hakları Grubu'nun hazırladığı "Tehlikedeki Halk : Kürtler" konulu toplantıda Madam Mitterrand'ın özel olarak Kürt sorununu dile getirmesi, başta senatör Kennedy olmak üzere birçok tanınmış kongre üyesinin Kürt halkıyla dayanışmalarını açıklamaları, aylar öncesinin hazırlığıyla da olsa bu konferansın olumlu sayılabilecek sonuçları sonucunu gerçekleştirdi. Bunlar küçümsenemez.

Konferansın toplandığı politik koşullar

Konferans kanımızca gerek ulusal düzeyde gerekse uluslararası düzlemde son derece uygun bir tarihi ve politik momentte toplandı. Ulusal düzeyde halkımızın ulusal kurtuluş savaşının hem silahlı hem de silahsız boyutunun hayli sıkıştığı, sömürgeci rejimlerin azgın bir saldırganlıkla halkımıza boyutları yüksek soykırımlar uyguladığı, toplu sürgünler dayattığı, emsali görülmemiş baskılarını turmandırdığı ve buna karşı halkımızın savaşımçı güçlerinin dağılık ve sesinin kısık olduğu bir dönemde toplandı. Bu bakımdan konferans halkımızın sesinin daha gür çıkması ve dünyaya ulaşması bakımından bir soluk oldu denebilir. Salt bu nokta başlıbaşına konferansın önemini vurgulamaya yeterlidir.

Uluslararası düzeyde de sahası giderek genişleyen detantın hemen hemen tüm uluslararası sorunlara pozitif etkisinin yansıdığı bir ortamda toplandı konferans. Seksenli yılların ikinci yarısında başlayan, alanı ve etkisi sürekli artan yumuşama politikaları yetmişli yılların ilk yarısındaki detant politikalarından farklı bir özelliğe sahiptir. O dönem tepeden yaratılan detant süreklilik kazanamadı. Ama bu kez

detantı kitleler dayattı. Bugünün detantının etkisinin daha çaplı ve derin olmasının nedeni budur. İşte halkımızın sorununun böylesi bir yumuşama ortamında ve uluslararası politik gelişmelerin sahnelendiği bir avrupa merkezinde toplanan bir konferansta tartışılmış olması dikkatleri ülkemize ve halkımıza çekmeyi kolaylaştırmıştır. Konferansın bu özellikleri gözden ırak tutulamaz. Bunlar önyargısız değerlendirilmesi, görülmesi gereken somut yanlarıydı konferansın.

Konferansın çerçevesi ve içeriği

Konferans "Kürtler : İnsan Hakları ve Kültürel Kimlik" konusu ile toplandı.

Bu çerçeve, Kürdistan'ın ve halkımızın içinde bulunduğu son derece zor ve ağır ekonomik, sosyal, politik ve kültürel koşulları ifade etmeye yeterli midir? Elbette hayır. Herşeyden önce halkımızın sorunu tartışmasız hem "ulusal", hem de "bağımsızlık" sorunudur. Böyle olunca çerçevenin de buna uygun olması gerekirdi : Yani; "Kürtler : Ulusal Kimlik ve Bağımsızlık". "Kendi Kaderini Tayin Hakkı" da bu çerçeveye tekabül ediyor. Ne ki; bu çerçevede bir konferansın toplanmasını dış ya da "dost" güçlerden beklemek oldukça irrealist! Çünkü bu çerçeve Kürdistan'ın merkezinde olduğu Ortadoğu'da antistatükocu bir çerçevedir. Bölgedeki sömürgeci devletlerle dolaylı, dolaysız çıkar ilişkisi içinde olan "dost" ülkeler böyle bir tavır içinde hiç olabilirler mi? Bu "dost" devlet ya da çevrelerin gerçekten istediği sadece "İnsan Hakları Ve Kültürel Kimlik"tir. Bu konuda "bölge devletlerini ürkütmemek" için çerçeveyi taktik olarak dar tutuyorlar denilemez. Bu budalaca bir saflık olur. Onların bizim için hiçte taktik kaygıları yoktur. Onların tek istediği "Kürtler için Kültürel Özerklik"tir.

Ve ilginçtir bu konuda, kastettikleri özerkliğin boyutları farklı da olsa hem batı hem de doğu çakışıyor! Şimdi ağırlıklı batılı bir "dost" devletin sosyaldemokrat yönetiminin dolaylı ama etkin inisiyatifinde gerçekleştirilen bir konferansın çerçevesini kendi hedeflerimizle çakıştırabilir miyiz? Yanlış olan budur. Kürtler bakımından inisiyatifi paylaşan, demokratik ve kültürel bir kurum olarak Paris Kürt Enstitüsü'nün tavrı ne olmalıydı?

Aslında Enstitü'yü kendi formel yapısı içinde düşünecek olursak, daha geniş bir çerçevenin ağırlığını taşıyamazdı. Ama kanımızca bu da fazlaca iyimser bir yaklaşım olur. Asıl etken bizce politik tercih ve tavıra dayanıyor. Enstitü kuruluşunu, şu an ikidarda bulunan Fransız sosyaldemokratlarının ilk iktidarı döneminde (1983) ve onların ciddi desteğiyle gerçekleştirdi. Ve Enstitü bu destekle ve kuşkusuz kendisinin de programladığı etkin çalışmalarla avrupa da ve hatta uluslararası çapta ağırlığını hissettirdi. Öte yandan Enstitü'yü salt kültürel çalışmalarla sınırlı düşünmekte yanılıdır. Kimi zaman Enstitü de çerçevesi oldukça politik olan işlerle uğraşabilir. Ve zaten uğraşılıyor da. Politik saha Enstitü vb. sosyo-kültürel kurumlara kapatılamaz. Bu hem çoğulcu ve katılımcı düşünceye terstir hem de Kürdistan'ın özgül koşullarına da

uygun değildir. Bir kez, ülkemizin ve halkımızın içinde bulunduğu ağır koşullar ve boyutlu sorunları; sosyo-politik örgütlerin yanı sıra tüm yurtsever Kürt insanının ve sosyo-kültürel kurum ve organlarının topyekün aktif politikayla uğraşmasını zorunlu kılıyor.

Savaşım sürecinin topluca kitleselleşme ve bunun içinde aydınlatma, bilgilendirme gibi son derece yaşamsal bir sorunu var. Bunun üstesinden gelebilmenin bir yolu da var olan tüm örgütsel yapıların harekete geçirilmesidir. Güçlerimizi rasyonel kullanmakta zaten budur.

Halkımız zorlu bir ulusal kurtuluş savaşı içindedir. Sorunları, koşulları değişik toplumların benzer kurum ve kuruluşlarının, yönetim cihazlarının görece mükemmeliğini kendimizden bekleyemeyiz. Karmaşık bir kurtuluş süreci içinde olan bir halkın demokratik kurum ve kuruluşlarının, politik yönetim aparatlarının sınırlarını kalın bir şekilde belirlemek güçtür. Karmaşıklık kimi zaman bu boyutta da görülebilir. Eğer içinde bulunduğumuz zor koşullar öne alınır, görev ve sorumluluklarla ilgili ortaya çıkan subjektif sorunların tali sorunlar olduğu görülür. Hem atını alan Üsküdar'ı daha doğrusu Fırat'ı geçmişte değil. Telaşa ne gerek! Önümüzde daha uzun ve zorlu asıl süreç duruyor. Serinkanlı olmakta yarar var...

Kaldi ki, bizim acil sorunumuz kimin neyi temsil edeceği değil, birlikte temsilin nasıl gerçekleştirileceği sorunudur. Bu başarılabilirse, işte o zaman görev ve sorumluluk alanları daha bir berraklaşır.

Paris Kürt Enstitü'sü de bugün artık Kürdistan demokratik yelpazesinde bir "çevre" düzeyine gelmiştir. Ve politik tercihleri de vardır. Paris Kürt Enstitüsü çevresi, ideolojik ve politik bakımdan Sosyalist Enternasyonal ya da Uluslararası Sosyaldemokrasi yelpazesi içinde değerlendirilmelidir. Gerçi Enstitü kurum olarak böyle bir açıklık içinde değildir. Ama izlediği sosyal pratik, ilişkileri belli bir politik tercihinin olduğunu gösteriyor. Konferans sonrası zaten bu daha bir net olarak ortaya çıktı.

Bu "kültürel bir kurum" olan Enstitü veya çevresi için bir zaaf mıdır? Kanımızca değil. Enstitü çevresinin de elbet bir politik yönelimi olacaktır. Bundan daha doğal birşey olamaz. Enstitü, "kültür kurumudur" diye kazığa bağlanamaz. Genel yanlış buarada. Bugüne dek bir türlü Enstitü bir yerlere oturtulamadı. Oysa Enstitü kendisi yerini belirlemiş ve oturduğu yerin neresi olduğunun da bilincindedir. Enstitü bu anlamda belli bir rahatlık içinde çalışmalarını sürdürüyor. Artık bu realiteyi görerek ve Enstitüye kendi belirlediği politik tercih ve konum içinde yaklaşılması gerekir. Böyle davranıldığı taktirde ilişkilerin daha olgun ve belli bir rahatlık seyri içine gireceği görülecektir. Kanımızca doğru olan da budur. "Enstitü her Kürdün malıdır" yaklaşımları pek sentimental ama işte o kadar!.. Ona bakılırsa Kürdistan'ın bağımsızlığı için savaşım veren tüm politik, sosyal ve kültürel örgüt ve kurumlar gerçeğinde kamu kuruluşlarıdır, kürt halkının malıdır. Kamu hizmeti görüyorlar ya da görüyor olmaları gerekir. Enstitü de böyle değerlendirilmelidir.

Konferansın içeriğine gelince ; zaten çerçevesine uygun bir şekilde hazırlanmıştı. Hazırlık sürecindeki yanlışlar, programına da yansımıştı. Gerek hazırlık, gerek katılım, yani bileşimdeki demokratik davranma eksikliği programın uygulanmasında da görüldü. Konferans yönetiminin programı uygulamada oldukça merkezci davranarak tartışma zamanını daraltması başlıbaşına bir hataydı. Ve kanımızca bu merkezci yönetim tavrı konferans süreciyle gelen bilinçli bir tavırdı. Bu merkezci tavır, kararların hazırlanması, içeriği ve sonuçlanmasında da kendini hissettirdi. Konferans hazırlayıcılarının neden böylesi bir tutumu benimsediklerini anlamakta sanırım kimse güçlük çekmedi.

Konferansa katılma pozisyonu

Konferans hazırlayıcıları, özellikle Kürt delegeleri çağırırken neden "kişisel pozisyon"a öncelik verdiler? Gerçi çağrılan politik insanların hangi örgüt adına geldiği zaten belliydi. Ne var ki, çağırıcılar bilinçli olarak "örgütsel konum"u dışta bırakan bir yöntem seçmişlerdi. Bu konuda da hazırlayıcılardan Fransız tarafın eğilim ve tercihlerinin ağırlık kazandığını sanıyoruz. Hernekadar bir tarafta Kürt Enstitüsü idiyse de, öyle sanıldığı kadar insiyatifli değildi kanısını taşıyoruz. Ancak formel olarak Fransız tarafta Enstitü'yü hep öne çıkarıcı bir anlamda onure edici bir tutum sergiledi. Bu da doğaldı. Kürtler için hazırlanan böylesi bir uluslararası konferansta Kürt taraf tümenden yalıtılamaz ya da silik gösterilemezdi. Fransız tarafın konferansı salt Enstitü ile hazırlama isteği de kanımızca bir politik tercih nedeniyledir. Enstitü çevresi yukarıda da belirttiğimiz gibi sosyaldemokrasi eksenine ilgi duymanın ötesinde içinde yer alan bir Kürt taraftır.

Fransız taraf; kürt ulusal hareketinin uzun vadesi ile ilgili tasarıları olduğuna göre soruna bir de ideolojik ve politik açıdan yaklaşmışlardır. Böylesi bir durumda da Fransız tarafın ideolojik ve politik olarak tam bir güven duymayacağı Kürt politik kesimlerine insiyatif kazandırıcı olanaklar sunmayacağı açıktır.

Kuşkusuz bu yaklaşım Enstitü çevresine de cazip gelmiştir. Kaldı ki, aralarında bir anlayış çakışmasından öte birlikteliği de vardır. O nedenle karşılıklı ilişkide mantuksal bir izah bulunuyor.

Bu gelişmeler karşısında Enstitü'nün Kürt politik kadrolarını örgütsel temsil pozisyonuyla neden çağırılmakta ısrarlı olmadığı kavranabilir. Ne ki, bu noktada da sanırım objektif davranmak gerekiyor : Kanımızca ağırlıklı insiyatif eğer Enstitü'de olmuş olsaydı, Kürt politik ve demokratik örgüt temsilcilerini, örgütsel temsil pozisyonuyla çağırılmak isterdi. Veya en azından biz bu iyimser değerlendirmeye dayanmak istiyoruz.

Fransız tarafın yaklaşımını nasıl izah etmek gerekiyor?

İnsiyatifli taraf olduğu ve bu avantajını kendi politik tercihleri doğrultusunda kullanmış olmasına karşın Madam

Mitterrand'ın başkanı olduğu Fransa Özgürlükler Vakfı'nın ve genel olarak Fransız sosyaldemokratlarının halkımızla ilgili hümanist bir yaklaşım içinde olduğunu da belirtmek gerekir. [Konferans öncesinde; Madam Mitterrand'ın 30 Nisan - 2 Mayıs 1989 günlerinde Kuzey Kürdistan'a gitmesi, gözlemlerde bulunması ve oradaki Güney Kürdistanlıların "kamp"larını ziyaret etmesi, sorunlarını dinlemesi ve döndükten sonra ilk posta da 337 Kürdistanlı göçmenin "politik göçmen" statüsüyle Fransa'ya alınmasını sağlaması, bu sayıyı bine çıkaracaklarını belirtmesi, "hesap - kitap"ın ötesinde bir de iyi niyetle ele alınmalıdır.]

En başta başkan Mitterrand ikinci başkanlık dönemini bu anlamda değerlendirmek istiyor olabilir. Madam Mitterrand'ın başkanı olduğu Fransız Özgürlükler Vakfı'nın bu işte öncülük etmiş olması ne başkan Mitterrand'ın ve hükümetinin dışında değerlendirilebilir ne de Sosyalist Enternasyonal'in uzağında görülebilir. Bu bakımdan Fransız taraf ilk kez Kürtlerle ilgili böylesi bir uluslararası konferansın hükümet ettikleri bir dönemde ve başkentlerinde toplanmasına olanak sunmuş olmalarının yanı sıra insiyatifi de elden bırakmak istemeyişleri, özünde politik tavır ve tercih olsa da tümüyle çıkarları açısından da değerlendirilmemelidir. Konferansın ilk olması, Kürtler bakımından deneyimsizlik, güvenlik vb. nedenlerin yanında başarılı görünmek için bu işten en az yanlış ve eksikle çıkmak kaygısı da etkili olmuş olabilir. Ne var ki, tüm bu iyimser değerlendirmelere rağmen gerek Fransız taraf ve gerekse de Kürt taraf olarak Enstitü, Kürt politik ve demokratik örgüt temsilcilerini, örgütsel temsil pozisyonuyla çağırmanın ötesinde, onlarla işbirliği içinde bu konferansı düzenlemeliydiler. Doğru olan bu olacaktır.

Kürt politik etkinliği

Konferansta baştan itibaren Kürt politik gücü etkin olamadı. Düzenleyiciler bakımından olasılıklara değindik. Peki Kürt politik güçlerinin de bunda hatası yok muydu? Kanımızca yanlış ağırlığını kendi tarafımızda aramalıyız. Başta da belirttik; şayet statükocu politik çevreler bu işin direk düzenleyicileri olsalardı, yine de konferansın demokratik bir platforma dönüşebileceği konusunda kaygılarımız olacaktır.

Ne ki, bu konferansın gerek düzenleyiciliğinde gerekse yapıldığı iki günde Kürt politik gücü etkin görünemedi ve bu zaaf Kürt politik güçlerindeki. Bir kez, Kürt politik gücü hem ulusal düzeyde hem de uluslararası alanla ilgili olarak tam bir dağınlık içinde. Bu dağınlığın olumsuz etkileri ulusal düzeyde sürdürülen kurtuluş savaşımını etkilediği gibi, uluslararası planda yaratılmak istenen kamuoyu çalışmalarını da etkilemekte ve gerekli diplomatik atakların yapılmasını önlemektedir. O nedenle sorunun kaynağı gelip öz güçlerimize dayanmaktadır.

Kürt politik gücü ulusal ve uluslararası düzeyde sentralize olmadığı sürece, ne kendisi etkinlik yaratabilir ne de bizi ilgilendirse de dışımızda olabilecek çalışmalar ve gelişmelerde söz sahibi olunabilir. Kürt politik gücünün en büyük zaafı tekil davranma hatasında ısrarlı olmasıdır.

Bu zaaf aşıldığı ölçüde dışımızda olabilecek etkinliklerde insiyatif yakalanabilir.

Konferanstaki kimi konuşmalar üzerine

Konferansta ülkemiz ve halkımızın içinde bulunduğu dramı en objektif dile getirenler de ilginçtir yalnız yabancı konuklar oldu. Yabancılar; amerikalılardan ingilizlere, belçikalılara, fransızlara ve Sovyetlerden gelenlere kadar tüm konuşmacılar halkımıza reva görülen baskıları objektif olarak ve yansız bir şekilde dile getirmeye çalıştılar. Ama bazı Kürt konuşmacıların konuşması doğrusu konferansın pozitif atmosferini olumsuzlayan nitelikteydi. Kemal Burkay'ın konuşması bu anlamda uç bir örnektir. Kuzey Kürdistan'daki baskıları hukuksal açıdan değerlendirmesi gereken konuşmasını bir türlü hukuksal çerçeveye oturtamayan Burkay, yine uluslararası bir konferansta "fırsat bu fırsattır" diyerek kendi dar ve sığ grupçu "politik mesaj"ına ağırlık vermeyi seçti. Kuzey Kürdistan'daki basın ve yayın üzerindeki baskılara örnek verirken sadece "Özgür Gelecek" adlı magazin dergisinden söz etmesi Burkay bakımından doğaldı!

Oysa Kuzey Kürdistan'da daha birkaç dergi yayınlanıyor ve açıkça belirtmek gerekirse "Özgür Gelecek" onların hayli gerisinde baskılara maruz kalıyor. Neden bir "Medya Güneşi"nden, "Vatan Güneşi"nden ve yine Kürtlerle ilgili yayın yaptıkları için baskı gören daha birçok dergi ve gazeteden söz etmedi. Sanırım konferans düzenleyicileri de Burkay'a sadece TKSP şefi olduğu için değil, muhtemelen artık TKSP güdümlü hale gelen TEVGGER'i de gözetenek söz hakkı vermeyi düşündüler.

Ama bu, Burkay'ın neyine! O "ben merkez"ci anlayışıyla baskılara bile yalnız kendilerinin maruz kaldıklarını dile getirdi. Bu denli gözü kara dar grupçu olunabilir mi? Aslında bu tavrın politik ahlakı da yoktur. Dünya basınının izlediği, aynı anda beş dile çevrilen konuşmaların yapıldığı uluslararası nitelikli konferansta, Kürdistan'daki baskıları dile getirmek üzere söz hakkı verilen biri kalkıp bu "genel hakkı" salt kendi dar grupçu anlayışı doğrultusunda kullanabilir mi? Evet, TKSP şefi, bu kronik "ben" ciliği ile kullanabilir!

Yine ne ilginç rastlantıdır ki, Kuzey Kürdistan'daki baskıları dile getirmesi için söz hakkı verilen SHP'den ihraçlı milletvekili İbrahim Aksoy'da Kürt basını üzerindeki baskılara örnek verirken sadece "Özgür Gelecek" dergisinden söz etti! Burkay'ın redaksiyonundan geçtiği belli olan bu konuşma da dar grupçu ve sığ TKSP mantalitesini sergiledi.

Bir anlık dalgalanma

Konferansın ikinci günü, oturum başkanı Dr. Bernard Kouchner, Irak'ın sahte "Otonom Kürt Bölgesi, Kürt temsilcileri" nin Irak devletinin resmi isteği üzerine Konferansa katılarak konuşma yapacaklarını açıkladı. Bunun üzerine tüm Kürt delegeler tepkilerini aktif bir şekilde gösterdiler. O ara divanda Madam Mitterrand ve Fransa Özgürlükler Vakfı'nın genel sekreteri Raphaël

Doueb'te oturuyorlardı. Özellikle Dr. Barnard ve Raphaël Doueb'in tüm ısrarlı isteklerine karşın Kürt delegeler bu isteklerini kabul etmediler. Aslında konu bir anlık gelişme değildi. Konferansın ilk günü söz konusu "heyetin" konferansa gelip konuşacakları açıklanmıştı. Ve ilk gün bir Iraklı Kürt konuşma hakkı isteyerek tepkisini dile getirdi. Eğer Iraklı "heyetin" gelmesi kesinleşirse, konferansı terkedeceklerini açıkça dile getirdi. Ve daha ilk gün bu isteğin kesinlikle benimsenmeyeceği ortaya çıkmıştı. Ne ki, konu ilk günden tasarlanmıştı. Ve bu olayın bir mizansen olduğu daha ilk günkü açıklamalardan belliydi. Çünkü vakıf sekreteri Doueb Irak hükümetinin konferansa katılıp konuşma isteğinin bir anlaşma çerçevesinde ele alındığını ve karşılığında Madam Mitterrand'ın geniş bir heyetle Irak'a gidip özellikle Kürdistan'ı gezeceğini ve bu konuda Irak'ın pozitif yanıt verdiğini belirtti. Bu bakımdan konferansa katılan Kürtlerinde bu isteği kabul etmelerinin özellikle Madam Mitterrand'ın çalışmalarını kolaylaştıracağını vurguladı...

Ne var ki, bu açıkça Fransız tarafın bir dayatmasıydı ve kabul edilemezdi. Bu da ne demek oluyordu! Daha ilk günden Kürtlerin tavırlarının oldu-bittiye geçit vermeyeceğini anlamaları gerekiyordu. Buna karşın ikinci gün "Irak resmi heyeti"nin ta konferans kapısına kadar gelmesine fırsat vermeleri ve "konuşacaklar" diye de dayatmacı ve bir anlamda da konferansa katılan tüm kürtleri rencide edici bir üslup kullanmaları hoşgörüle karşılanamazdı.

Bu konuyla ilgili olarak doğrusu Enstitü'nün takındığı tavırda oldukça yanlıştı. Daha ilk günden gelebilecek tepkileri kestirebilmesine karşın Fransız tarafı bu konudaki ısrardan alıkoymaması izah edilemez! Bunuda yapamayacak kadar insiyatüfsiz değildi Enstitü!

Irak heyeti kapıda "içeri buyurun"u beklerken içerdeki tartışmalar salonda bir dalgalanma yarattı

Tüm Kürtlerin tepkilerini dile getirmek üzere konuşmak isteyen Celal Talabani sert bir tavır gösterdi. Oturum başkanı tepkileri yatıştırmak için Talabani'yi kürsüye çağırarak durdurdu. Talabani kısa konuşmasında bu dayatmayı eleştirdi.

Ama ilginç bir öneride de bulundu : "Irak büyük elçisi veya Irak hükümeti adına gelebilecek birini dinleyebileceklerini ama işbirlikçi hain kürtleri dinlemeyeceklerini" belirtti...

[Gelen Irak resmi heyeti ; Kürt ve aynı zamanda Irak rejiminin atadığı sahte otonomi yöneticileriydi!]

Kanımızca Fransız tarafın Irak heyetinin konuşma isteklerini kabul etmeleri ve bunu Kürtlere dayatmaya çalışması yanlıştı. Yoğun tepkilerin gelebileceğini bilmelerine karşın ısrarlı olmaları çok daha yanlıştı. Ama Talabani'nin alternatif önerisi de yanlıştı ve ilk tepkisiyle de çelişikti. Doğru olan, Iraklı resmi bir heyetin ya da kişinin konuşmasına tümüyle karşı çıkmaktı. Bu işbirlikçi kürt de olabilir, efendisi de olabilirdi... İlkesel davranmak bunu gerektirirdi. Ne ki, Talabani yine istikrarlı ve tutarlı bir tavır sergilemedi. Konferansa katılan tüm Kürtlerin tepkilerini dile getirirken şova ne gerek vardı!

Sonuçta Kürt delegelerin kararlı tavrı karşısında geri adım atan oturum başkanı pek kibar olmayan bir söylemle "Irak resmi heyeti"nin "geri döndüğünü" açıkladı!.. Ve konferans çalışmalarını sürdürdü...

Sonuç :

Konferans, halkımızın sesinin duyulması, uluslararası kamuoyunun dikkatlerinin çekilmesi bakımından önemli bir platform oldu. Teknik olarak elverişli olanaklarla hazırlanan konferans geri çerçevesine karşın kuşkusuz Kürt halkı bakımından oldukça düzeyli bir toplantı oldu. Yer, maddi-teknik olanaklar, zamanlama ve düzenleyicilerden bir tarafın Fransa devlet başkanının eşinin başkanı olduğu Fransa Özgürlükler Vakfı olması konferansın uluslararası başarısını arttıran bir etkeni. Yabancı katılımcıların uluslararası çapta kişilikler olması da konferansın ilgisini ve düzeyini arttıran bir başka etkeni.

Ama kuşkusuz asıl önemli etken ilk kez uluslararası nitelikli bir konferans vesilesi ile de olsa çok sayıda Kürt politik kadrolarının, edebiyatçı, sanatçı ve gazetecisinin katılması konferansa temel önemde bir nitelik kazandırdı.

Konferans; Kürt halkının insan haklarını savunmakla görevli bir sürekli misyonun tüm demokratik ülkelerin parlamenterlerine açık olarak oluşturulmasını karar altına alırken bu görevi de Fransa Özgürlükler Vakfı'na verdi.

BM ve diğer uluslararası kuruluşların toplantılarında gözlemci statüsü elde etmek için Kürtlerin bütünü temsil edecek bir organizasyonun zaman yitirilmeden oluşturulmasını tavsiye eden konferans ayrıca BM Genel Sekreteri'nden Kürt halkının sorununun tartışılacağı bir BM Özel oturumunun toplanmasını istemeyi de kararlaştırdı.

Konferansın sonuç kararlarından çıkan bir önemli nokta da, bu türden konferansların süreklilik kazanması doğrultusunda karar alınmış olmasıydı. Buna göre; 1990 yılında İsveç'in başkenti Stockholm'de ikinci konferans toplanacak. Ve edindiğimiz bilgilere göre de bu konferans 1990 yılının mayıs ayında toplanacak. İsveç'teki konferansı da İsveçlilerden oluşan Kürtlerle Dayanışma Komitesi organize edecek.

Bu ikinci konferansında daha çok İsveç sosyaldemokratlarının etkin olduğu komiteye düzenlenmesi, bu konferansların Sosyalist Enternasyonal'in bilgisi ve desteği ile yapıldığını gösteriyor.

Uzun dönemdir, uluslararası sosyaldemokrasinin Kürtlerle ilgili bir politika ve pratik bir projeye sahip olduğu biliniyordu. Anlaşılan şimdi, bu türden konferansları daha çok kendi insiyatiflerinde organize ederek sorunu kendi potalarında uluslararasılaştırmaya çalışıyorlar. Bu gelişmeler başka bir yazı kapsamı gerektiriyorsa da kısaca belirtmek gerekir ki ; dış güçlerin ulusal sorunumuzla şu veya bu "niyetle" ve ölçüde ilgilenmelerine elbette ambargo koyamayız. Ama Kürdistan davasının sahibi kuşkusuz Kürt halkıdır ve son çözümü de soylu savaşımıyla o getirecektir. Sorun şudur : Yurtsever halk güçleri kendi aralarında merkezi bir birlik yaratarak bu tür uluslararası

ilgilenmelerden ulusal kurtuluş savaşımına pozitif katkılar kazanabilmelidirler.

İdeolojik ve politik tercihin ötesinde bir değerlendirme yapmak gerekirse; Paris Konferansının Kürt halkı ve savaşımı bakımından olumlu etkiler ve yankılar yarattığı rahatlıkla söylenebilir. Ve bu olumlu sonucun alınmasında Paris Kürt Enstitüsü'nün gösterdiği yoğun çabalar, Enstitü'nün başarı hanesine yazılmalıdır.

Burada söylenmesi gereken bir nokta da şudur : Stockholm konferansını düzenleme girişiminin, Paris konferansının gelişim ve sonuçlarından önemli deneyimler çıkarması ve daha az sorunlu, daha az eksikli bir konferansla daha ileri bir adım atabilmesidir. Bunu başarabilmenin yolu da söz konusu düzenleme komitesinin Kürt halkının politik, demokratik örgüt, kurum ve tanınmış kişileriyle dolaysız ve yansız işbirliğine girmesiyle olanaklıdır.

Kürt halkına, politik ve demokratik kurumlarına rağmen Kürtler için birşey yapılamaz. Bunun kavranması ve kavrılması gerekir.

İşte bu aşamada; Kürt politik ve demokratik güçleri ve diğer kurum ve şahsiyetleri de önemli bir görevle karşı karşıyadırlar. Dolaysız veya dolaylı ama her iki halde de insiyatif sahibi olunmak isteniyorsa, öncelikle kendi aralarında ciddi bir diyalog ve işbirliğini geliştirmeleri gerekir. Peşi sırada güçlerini sentralize etmeye koyulmalıdırlar. Etkinlik bu şekilde sağlanabilir, söz ve karar sahibi bu şekilde olunabilir.

Kurdistan Başûr... Pêşî di rûpela 4'a da

Kampên li Kurdistanê hatine danîn jî ev in :

Li dorberê Silêmanîyê :

Kampa (Ordîgaha) Nasir

- Zereyan

- Erbet

- Pîremegrun

- Bazîyan

- Bayîncan

- Çarqirne (Nêzîkî Ranyayê)

- Hacıawa (" ")

Li dorberê Hewlêrê :

- Daretû

- Xebat (Di navbera Hewlêr û Mûsilê da)

Ji xwe bajêrê Hacıûmran û dorberê wê piştî êriş û dagîrîya Îranê di midehê şerê heşt sale da, pêk ve hatibû rakirin û xwecihên wê bi timamî li navçên Erebestanê hatibûn cih kirin.

Rejîma hov ya Îraqê, piştî wêran kirina Helepçe, niha jî rabûye bi durûtîyeke mezîna xelkê dorberê Helepçe li navçeyeke nêzîkî Silêmanîyê bi cih kirine û navê wê derê jî danîne "Medîna Helepçe Cedîde" anku Helepçeya Nû!.. Seddam û rejîma wî hezar "Helepçe Cedîde" ya jî çêkin, nikarin kefareta gunehên xwe razî bikin! Bila wê yekê baş bizanin!..

Erkên me... Pêşî di rûpela 2'a da

Îro Tirkîye di warê telekomûnikasyonê da li gor dewletên cihana sîya pêşketî ye. Lê çawa dijî gelê me bi kar tîne? Di serî da bi rîya televîzyonê, radyoyê ziman, çand û folklorê me dide ji bîr kirin, helandin û asîmîle kirin. Herweha bi imkanên nûjen yê perwerdekarîyê jî şexsîyeta netewetîya me dide rakirin...

Ji aliyê leşkerî ve jî; çend imkanên teknolojîk hebin dijî gelê me bi kar tîne. Îro di gelek gundên me da dibistan nînin, gelek gundên me bê rê ne. Lê di van gundên me da telefonên otomotîk hene. Rejîma zorker vê wesîla nûjen ku pêvîstîrîn ihtîyaca mirov e, di xizmeta armancên xwe yê leşkerî da bi kar tîne. U gelek nimûnên di...

Çend makînen herî nûjen yê leşkerî hebin, çend çek, balefir, top û tankên nûjen hebin, bi milyara pera li wan serf dikin, dikirin, istifade ji hemû berhemên teknolojîyê dikin lê ne ji bo refah û dilşahiya gel. Lê ji bo kuştin, asîmîle kirin, helandin û tîk birina gel bi kar tînin. Bi kurtî dijminên me di demekî nûjen da hemû wesîlên teknolojîk bi bîr û ramanê hov beramber gelê me bi kar tînin.

Şoreşa Kurdistanê niha di demekî wisa da dom dîke. Edî di demekî wisa da eşkereye ku erkên me jî li beramberî şoreşê zêde û girantir dibin. Xebata bi awayên kevnare, bi bîr û ramanên teng pêşda naçe.

Dijmin, ne bi mena qencî lê xwe li ber me diguhure, xwe nû dîke û xwe bi awayên nûjen, bi çek û wesîlên teknolojîk tîkuztir dîke. Niha awayên şer hem zêde bûne hem jî hatîne guhartin. Vêca divê em jî xwe li gor vê rewşê hazîr û amade bikin. Îro şer tenê bi şeweyê leşkerî nayê domandin. Qada dîplomasîyê bi agahdar kirin û danezanîna navnetewî bûye qada şerekî nû. Dinya, bi saya serê telekomûnikasyonê nûjen û hemdemî gelek piçûk bûye. Ev yekê imkana dide ku mirov xebata xwe ya agahdar kirinê bi bîr û raya cihanê ra bigihîne. Propaganda û ajîstasyona bi vê rîyê tîte kirin hem jî aliyê maddî û teknîkî ve hem jî jî aliyê moralê ve hêl û hinereke mezîna dide xebat û tîkoşînê. Îro dijmin şerekî dijwar û pîralî dide li hember gelê me. Divê em jî bi şerekî xurt û pîralî bersiva dijmin bidin. Jîrî bi cesareta kor nabe, bi zanîn û bîr û bawerîyeke qaîm ya welatparêzî dibe. Bi paldan û razanê ne ji welat tîte hezkirin, ne jî welat ji êrişên dijmin tîte parastin. Heke em dixwazin maneyeke tîkoşer û şoreşgerî bidine welatparîzîyê divê di fedakarîya bi her awayî da sînor neyê danîn.

Heke em ji dil dixwazin parêzerîya welatê xwe bikin, divê her roj ji xwe bipirsîn : "Min îro ji bo parêzerîya welatê xwe çî kir? "

Heke em bi rûheke ji dil ya welatparêzî bi karê xebat û tîkoşîna welat rabin, hingê em dikarin dijminê bi imkan û wesîlên nûjen, bişkênin û di doza xwe da serkevî bin.

Erkên me gelek in li beramberî şoreşa Kurdistanê. Bi fedakarî û bê westan, neku em bêjin "kengî dem û keys hebe", her dem divê em li ser xebat û tîkoşînê bin. Dijmin di şerê dijî gelê me da gelekî micid e. Divê em jî di şerê azadî û serxwebûna gel û welatê xwe da micid bin.

Taha ÖZTÜRK'ü anarken

1979 yılıydı. Devrimci kabarışın doruklara tırmandığı, dışı dış bir savaşımın sürdüğü yıld. MİT ve Kontrgerilla'nın yönlendirdiği faşist terör; MHP ve Ülkü Ocakları'nca açıktan, kimi zaman da bizzat MİT ve Kontrgerilla ajanlarınca gizliden azgın bir şekilde uygulanıyordu. Estirilen bu faşist terörle yüzlerce ilerici, yurtsever ve devrimci şehit edildi.

Kürdistan kentlerinin çoğunda bu karanlık planlarını uygulamaya koyamayan faşist milisler, devlet desteğinde sürdürdükleri terör dalgasını batının önemli büyük kentlerinde yayıyorlardı. Polisle işbirliği halinde işi mahalle işgallerine kadar tırmandıran faşistler, etkin oldukları bölgelerde oturanları, politik eğilimlerinin yanı sıra birde doğum yerlerine göre saptıyorlar ve ona göre de ölüm listelerini kabartıyorlardı. Kürdistanlı olanlar hele sınır illerinden iseler faşist ölüm mangalarının direk hedefi durumundaydılar.

Nice insan katledildi bu karanlık odaklar tarafından. Akademisyenler, işçiler, öğrenciler, sendikacılar, memurlar ve halktan insanlar... Saflar belirgindi artık. Faşist terörden yana olanlar ve karşı olanlar... Bu saldırılara karşı olan, hatta MHP'li olmayan herkes "mimliydi" ve ölüm listesindeydi. Kendi çevrelerinde bu antifaşist yönleriyle açığa çıkan herkes, devlet destekli faşist güçlerin silahlarına hedef oluyordu...

Ankara Adliye Sarayı PTT Müdürü olan Taha ÖZTÜRK'te işte böylesi bir ortamda MİT- MHP işbirliğiyle katledildi. O gerek işyerinde ve gerekse mahallesinde kararlı antifaşist tutumuyla bu faşist gürhün hedefi haline gelmişti.

Taha ÖZTÜRK uzun yıllar Kürdistan'da yurtsever savaşımın kabarık olduğu illerde memurluk yaptıktan sonra Ankara'ya geldi. Kürdistan'da çalışırken çevresinde engin yurtsever duygularıyla tanınıyordu. Kişilik olarak mütevazı ve oldukça yumuşak bir mizaca sahip olan Taha, hümanist ve yardımsever tutumuyla geniş bir dost çevresi yaratabilmiş, dost ve arkadaş canlısı bir insandı. O'nun hayranlık uyandıran davranışları, sıcak ve içten ilişkileri, hele sohbetlerine doyum olmazdı...

Taha ÖZTÜRK ailesi ile birlikte Ankara'da yaşamasına karşın, Kürt yurtseverlik özelliğini daha bilinçli ve nitelikli bir düzeye çıkarabilmişti. Yetmişli yılların ikinci yarısında Kürdistan yurtsever hareketi genel bir yükseliş dönemini yaşarken, aktif desteğini esirgemedi. Elveren tüm olanaklarıyla Kürdistan yurtsever hareketine omuz verdi, içinde oldu. Bundan dolayı, 1979 yılının ağustos ayında Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'nca tutuklandı ve birbuçuk ay ünlü Ankara Mamak askeri cezaevinde kaldı...

Bırakıldıktan sonra da yılmadı, yurtsever hareketle olan ilişkisini ve aktif desteğini sürdürdü. Bu kararlı davranışıyla MİT - MHP ikilisinin şimşeklerini üzerine çeken Taha, mahallesinde etkin olan MHP'li faşistler tarafından 24 Aralık 1979 sabahı işine gitmek üzere evinden çıkarken, alaca karanlıkta şehit edildi.

Cenazesi törenle ve büyük bir yurtsever kitlenin katılımıyla doğduğu yer olan Van'ın Başkale ilçesine götürüldü ve toprağa verildi.

Taha, ülkesinin bağımsızlığı ve halkının özgürlüğü uğruna şehit düştü. Savaşımı ve kanıyla bu soylu davaya katkıda bulunarak yurtsever kişiliğini daha da yücelten Taha'yı unutmayacağız!

Sevgili Mam Taha'yı şehit edilmişinin 10. yılında sevgi ve saygıyla anıyoruz.